

venuše v kožichu

venus in fur

původní produkce
classic stage company
umělecký ředitel **brian kulick**
výkonný ředitel **jessica r. jenen**

Prvním producentem na Broadwayi byl Manhattan Theatre Club. Uměleckou ředitelkou byla Lynne Meadow, výkonným producentem Barry Grove díky zvláštní dohodě s Jonem B. Plattem, Scottem Landisem a Classic Stage Company. Premiéra se uskutečnila 13. října 2011 v Samuel J. Friedman Theatre.

dpb

DIVADLO
PETRA
BEZRUČE

„Adela – tak znělo jméno mého tyrana – byla jinak mladá a hezká a ve své královské kožšině naprosto okouzující. Zcela jsem propadl obdivu. Ale čím víc se na mě Adela zlobila, čím víc jí oči jiskřily a její hlas nabýval přísnějšího zabarvení, tím méně jsem myslel na vyučovací látku. Nakonec ji přešla trpělivost a za trest mi poručila si kleknout, ne do kouta, ale do prostřed pokoje, přímo před ni. Pociťoval jsem stud a zároveň jsem byl šťastný; ale byl bych ještě víc, kdyby mi tu malou nožku, jejíž špička v roztomilém návalu hněvu bubnovala k útoku, bylo dovoleno políbit.“

leopold von sacher-masoch

venuše v kožichu

překlad **jitka sloupová**

režie **jiří pokorný**

dramaturgická spolupráce **anna smrčková**

scéna a kostýmy **jan štěpánek**

hudba **michal novinski**

inspice a nápověda **lenka kučerová**

osoby a obsazení

thomas **lukáš melník**

vanda **markéta haroková**

premiéra 18. února 2022 v divadle petra bezruče

David Ives

David Ives se narodil 11. července 1950 v jižním Chicagu. Navštěvoval katolickou střední školu, na které se poprvé setkal se silou divadla. První hru údajně napsal již v deseti letech, kdy upravil třistastránkový thriller do patnáctiminutové hry. Vystudoval angličtinu na Northwestern University. Po absolutoriu se přestěhoval do New Yorku, kde pracoval jako redaktor a psal divadelní hry i povídky. V roce 1981 se přihlásil na katedru dramatické tvorby Yaleské univerzity, na které o tři léta později promoval. Zájem o jeho díla pomalu rostl a od druhé poloviny 80. let je stále více uznávaný kritikou i širokou diváckou obcí. Píše také pro Hollywood a televizi, svými eseji pravidelně přispívá

do časopisu New York Times Magazine a věnuje se i muzikálové tvorbě a literatuře pro děti.

Mezi jeho nejúspěšnější dramatická díla patří soubor šesti jednoaktovek *All in the timing* (Všechno v čase), které napsal mezi lety 1987–1993.

Venuše v kožichu (2010) zaznamenala ihned po svém broadwayském uvedení fenomenální úspěch u diváků i odborné kritiky. Hra získala nominaci na Cenu Tony pro nejlepší hru a herečka Nina Arianda získala za roli Vandy toto ocenění za nejlepší ženský herecký výkon. Záhy se titul dočkal úspěšných uvedení napříč USA, ale také nastudování v Aus-

trálii nebo Kanadě. Premiéra na londýnském West Endu se v režii oceňovaného tvůrce Patricka Marbera uskutečnila v roce 2017.

Hit amerických divadelních scén převedl na filmové plátno legendární režisér Roman Polanski. Snímek vznikl ve francouzsko-polské koprodukci a měl premiéru v listopadu 2013. Na scénáři se podílel autor divadelní hry David Ives a režisér Roman Polanski. V hlavních rolích se představili herci Emmanuelle Seigner a Mathieu Amalric. Snímek získal sedm nominací na francouzskou filmovou Cenu César (sošku si odnesl Polanski za režii).

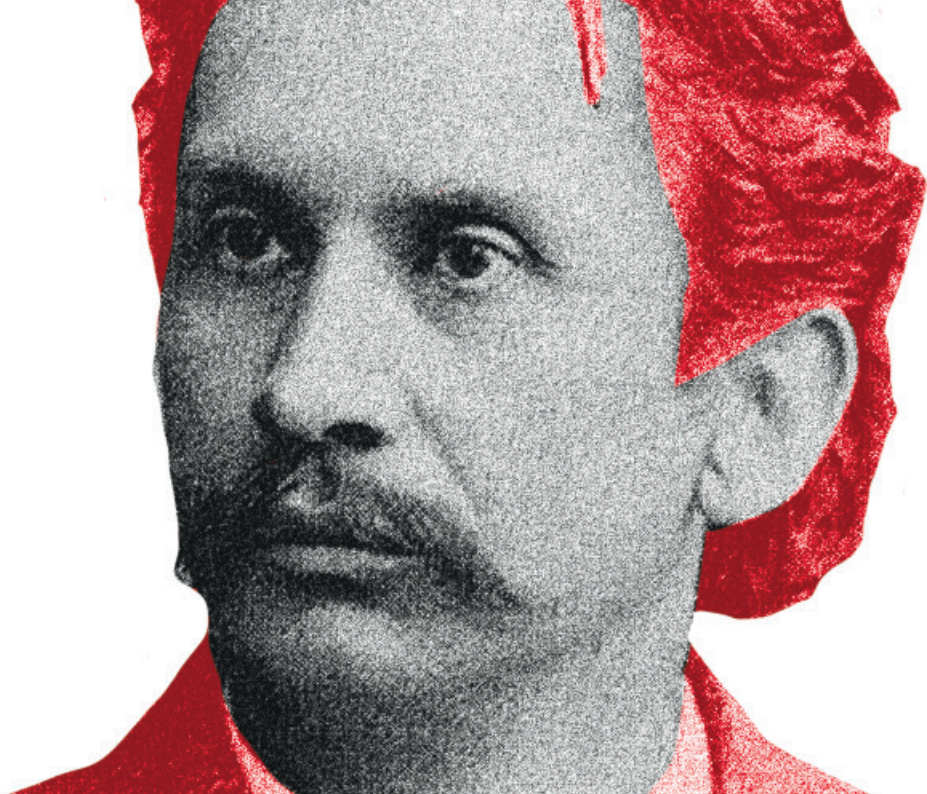
leopold von sacher-masoch (1836–1895)

Rakouský spisovatel a novinář Leopold von Sacher-Masoch se narodil do římskokatolické rodiny rakouského státního úředníka v tehdejší haličském Lambergu, dnešním ukrajinském Lvově. Po studiu práv, historie a matematiky ve Švýcarském Hradci se vrátil do rodného města, kde se stal profesorem; postupně však exaktní vědy opustil a věnoval se literární dráze.

Je autorem řady povídek a románů, z nichž nejvýraznější je rozsáhlá dvoudílná sbírka povídek *Das Vermächtnis Kains I, II* (1870, 1877 *Odkaz Kainův I, II*) obsahující i erotickou novelu *Venuše v kožichu*, jíž se proslavil. Splétá v ní témata ženské

dominance a sadomasochismu se silně autobiografickými prvky sexuálních fantazií a fetišů. Jeho vlastní smlouva s baronkou Fanny von Pistor ho zavazovala k tomu se na šest měsíců stát jejím otrokem, ona naopak byla nucena k co nejčastějšímu nošení kožichu, zejména pokud se cítí nelítostně a krutě.

Mezi další jeho díla patří například *Falscher Hermelin* (1873, *Falešný hermelín*), *Die Messalien Wiens* (1873, *Vídeňské mesalíny*), *Galizische Geschichten* (1875, *Haličské příběhy*), *Juden-geschichten* (1878, *Židovské příběhy*) nebo *Die Schlange im Paradies* (1890, *Had v ráji*).

sacher-masoch a praha

Leopoldův pradědeček, s typicky českým jménem Václav nebo Wenzel Sacher (či Zacher), byl purkrabím na zámku Kynžvart v severozápadních Čechách poblíž Mariánských lázní. Oženil se s Barborou Kohlerovou či Gollerovou, narozenou 1726 v Křimicích, šlechticnou a chráněnkyní hraběnky Vrtbové, příslušnicí jednoho z největších šlechtických rodů v Čechách. Rodný list jeho syna je označuje za „vysoce urozené rodiče“.

Děd získal při křtu roku 1759 jméno Nepomuk na počest velkého světce české protireformace.

Narodil se v Čechách v Kynžvartu a vstoupil do správy císařských statků. Mluvil stejně dobře česky jako německy, a proto ho také poslali po roce 1772 do Haliče. Ujal se správy kaluzského panství a roku 1795 se oženil s dcerou vysokého německého úředníka – ředitele panských lesů, Rosou de Rob. Je ustavičně zahrnován poctami. Na jedné rytině je na sklonku života zachycen s tímto popisem: „Císařský a královský vládní rada, rytíř Leopoldova řádu, člen haličského zemského sněmu, zasloužilý správce státních statků a solivarů.“

Roku 1818 dostal od císaře spolu s Leopoldovým řádem titul rytíře, který napříště ponese jeho potomci. Zemřel ve Lvově v roce 1836, krátce po spisovatelově narození.

Leopoldův otec (který nesl stejné jméno jako jeho syn) byl pokřtěn roku 1797 v haličské Kaluzzi. Po studii práv na liovské univerzitě jej jeden mocný přímluvce přilákal do politických služeb. Sacher se stal okresním hejtmánem a následně byl služebně povýšen na náčelníka haličské policie. Jeho postavení ředitele lvovské policie mu dávalo reálnou moc

nad hlavním městem provincie a kontrolu bezpečnosti v celé Haliči. Tytéž funkce pak zastával v Praze v letech 1849 až 1854 a Štýrském Hradci v letech 1854 a 1855. Získal v Rakousku nejzáviděnější titul dvorního rady.

Jeho syn na příjezd do Prahy vzpomínal: „Když jsem v měsíci květnu 1848 přijel do Prahy, mým očím se naskytla fantastická a bizarní podívaná. Připadalo mi, že jsme uprostřed karnevalu a že celé město je jeden velký maškarní ples. Nenávisť k německým mravům a institucím se neztenčenou měrou přenesla i na evropskou, přesněji řečeno francouzskou módu, tehdy považovanou za německou. Každá národnost v Rakousku oprášila svůj úbor a oblékla si jej. Maďaři a Poláci nemuseli žádný vymýšlet; měli velmi krásný historický kroj, naproti tomu při vymýšlení národních krojů u Čechů vznikaly ty nejkompletnější kombinace.

Každý popouštěl uzdu své fantazii. Obzvláště dámy se přeháněly v lesku látek a živých barvách a využily příležitosti konkurovat na všech veřejných místech herečkám. Avšak jestliže nošení národního kroje bylo předmětem radosti, bylo též příčinou únavy, protože slovanské kroje se neobejdou bez kožešin a celá tahle politická maškaráda probíhala v horkých letních měsících.“

Mladý Leopold se s vášnivou vehemencí snažil proniknout do literárních kruhů monarchistického velkoměsta, jehož špičkami ovšem byli čelní představitelé českého národního obrození. Čteme: „Pokud šlo o mne, profesorova dcera Miroslava pěstovala propagandu, jaké takový blouznivý a romantický chlapec, jako jsem byl já, mohl stěžít odolat.

Jednala se mnou jako s dítětem, aby mi mohla udělit práva romantického milence. Byla ne-

obyčejně výřečná. Zatímco její báječná ručka spočívala na mně, její žhavé pohledy, úsměv, dech a polibky mne opájely. Jednou večer, v temném koutě zahrady, za tajemného svitu měsíce, kdy má hlava spočívala na jejích prsou, zpola ztracena v nadýchacích kožešinách, mě pasovala na svého rytíře tím, že mi uvázala mašličku ve slovanských barvách do knoflíkové dírky. Odpřísáhl jsem jí, že budu bojovat po jejím boku, jakmile bude vydán signál k povstání.“

Jde jen o domněnku, ale vezme-li v potaz to, že Leopoldův otec se stal policejním prezidentem Prahy v revolučním roce 1848, máme před sebou kuriózní situaci. Jak asi reagoval, když mu policejní špiclové podávali meldung o synových tajných schůzkách s Boženou Němcovou a Karlem Havlíčkem Borovským? I když byl Borovský poslán do vyhnanství v Brixenu a nad

Němcovou i jejím mužem byl zpřísněn policejní dohled spojený s represemi, raději se domnívejme, že ústřední postavy románu Venuše v kožichu Vanda von Dunayewski a Řek Alexis jsou jen výplodem fantazie a nikoli šokující tajnou zprávou o intimním životě mladého Leopolda. Podle historických pramenů byl Leopoldův otec vlídný, leč přesvědčivý diplomat a citlivý stratég.

hlavní zdroj – bernard michel: sacher-masoch (1836–1895), nakl. dybbuk, 2015, překlad: Jiří našinec

**„Nás všechny je snadné
vysvětlit. Méně snadné
je nás... vysvobodit.“**

sadomasochismus

Sadismus (vzrušení je dosahováno totální kontrolou objektu) a masochismus (vzrušení je dosahováno totálním odevzdáním se, ponížením) se obvykle vyskytují společně, mluvíme proto o sadomasochismu.

V Mezinárodní statické klasifikaci nemocí (MKN) je sadomasochismus zařazen pod parafie (poruchy sexuální preference) a jeho definice zní: „Preference sexuální aktivity, která zahrnuje omezování osobní svobody působením bolesti nebo pokořování. Jestliže subjekt raději takovou stimulaci přijímá, pak jde o masochismus, jestliže ji sám provádí, pak jde o sadismus. Subjekt často pocituje sexuální vzrušení jak ze sadistických, tak z masochistických aktivit.

Mírné stupně sadomasochistické stimulace se obvykle užívají ke zvýšení jinak normální sexuální aktivity. Tato kategorie by se měla užívat pouze tehdy, když je sadomasochistická aktivita nejdůležitějším zdrojem stimulace nebo je nutná pro sexuální uspokojení.

Sexuální sadismus se někdy těžko rozlišuje od krutosti v sexuálních situacích nebo od zloby, která nemá souvislost s erotismem. Tato diagnóza může být jasně stanovena tam, kde je pro erotické nabuzení nutné násilí.“

Tomu říkáte láska?

jiří pokorný

Dramatik a divadelní režisér Jiří Pokorný se narodil 4. dubna 1967 v Kroměříži. Po studiu režie na DAMU v Praze odešel do Činoherního studia v Ústí nad Labem, jehož byl v letech 1993–1997 uměleckým šéfem. Jeho inscenace i dramatické texty jsou označovány za první vlnu coolness v České republice. V letech 1998–2002 působil jako umělecký šéf v HaDivadle v Brně a v letech 2002–2006 byl členem uměleckého vedení Divadla Na zábradlí. Absolvoval zahraniční stáž v Antverpách (1993) v rámci projektu Tempus a v Royal Court Summer School v Londýně (1995). Cenu Alfréda Radoka za nejlepší českou původní hru získaly Pokorného hry *Tatka střílí góly* (1997) a *Odpočivej v pokoji* (1998), druhá jmenovaná se v anglickém překladu dočkala premiéry také v Národním divadle v Londýně. Působí na prestižních divadelních scénách napříč Českou republikou. S Divadlem Petra Bezruče nespolupracuje poprvé. V roce 2009 zde byla v režii Martina Františáka uvedena jeho hra *Tatka střílí góly* (premiéra 27. listopadu 2009), o čtyři roky později pak u Bezručů režíroval drama Williama Shakespeara *Král Lear* (premiéra 1. února 2013). Jeho zatím poslední hrou je *Rouen 44*, kterou napsal pro Divadlo Bolka Polívky v Brně (premiéra 13. listopadu 2021).

inspice a nápověda **lenka kučerová** / rekvizity **marie křehlíková** / garderoba **renáta pytlíková** / výroba kostýmů **marie dopitová** / vlásenky a masky **marie kovářová** / světla **viktor kosinski, martin kozok** / zvuk **filip bajger** / šéf výroby **karel gadula** / jevištní mistr **filip kapusta** / technika **daniel franiok, kristián kazický, david žyla** / výroba scény **dílny městského divadla zlín**

program vydala divadelní společnost **petra bezruče, s.r.o.**

textová část programu **anna smrčková** / fotografie **petr hrubeš, martin špelda, Jiří zerzoň** / grafický návrh plakátu a programu **jan kulich**

divadlo petra bezruče provozuje divadelní společnost petra bezruče, s.r.o.

ředitel **jiří krejčí** / zástupce ředitele **filip krejčí** / provozní ředitelka **alena punčochářová** / umělecký šéf **jan holec** / dramaturgyně **anna smrčková** / šéf obchodního oddělení **martin srba** / produkční propagace **anita krejčí** / pr **marcela bednaříková**

autorská práva k dramatickému textu a překladu v české republice zastupuje **aura-pont s. r. o., veslařský ostrov 62, 147 00 praha 4**

divadlo je provozováno za finanční podpory statutárního města **ostrava** a **moravskoslezského kraje**, projekt se uskutečňuje za finanční podpory **ministerstva kultury čr**

OSTRAVA!!!

MINISTERSTVO
KULTURY

